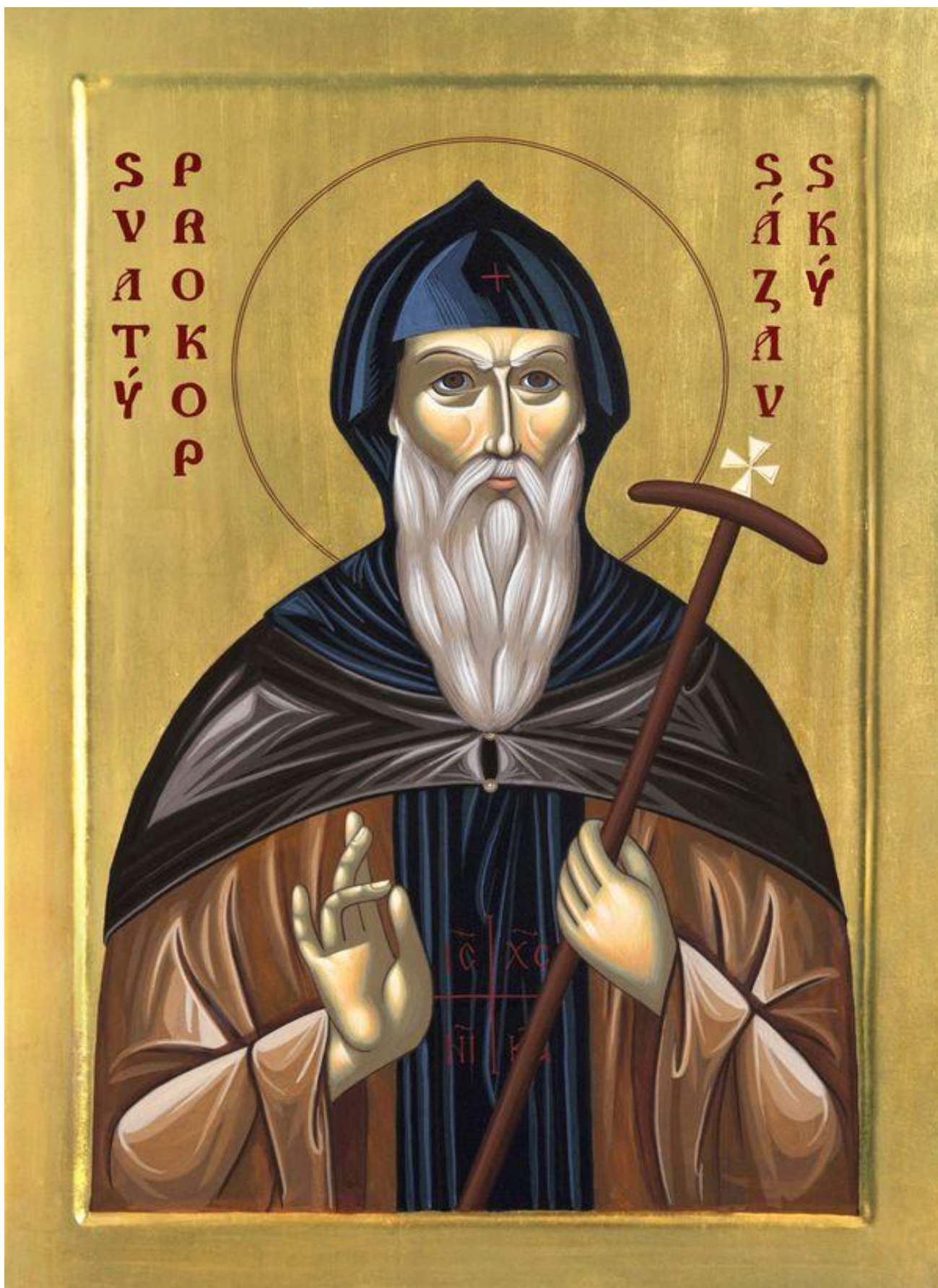

01 APRILIE

**ACATISTUL
SF.CUVIOS
PROCOPIE
DE LA SAVAZA**

ACATISTIER-CH

Akathist **ke ctihodnému otci našemu** **Prokopu, igumenu monastýru** **sázavského**

Kondak 1

Vyvolený divotvorce a obdivuhodný postníče, veliký vyvolenče Kristův, ctihodný otče Prokope. Oslavujeme Pána slávy, který tě již na zemi proslavil, a tobě zpíváme děkovné písně, neboť věříme, že přimluvami svými upevňuješ v pravoslavné víře a ze všeho nebezpečení vysvobozuješ nás, kteří s láskou k tobě voláme:

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Ikos 1

Andělů i lidí Tvůrce, který všechno předem ví, anděla svého ke zbožným rodičům do Chotouně poslal, aby tě již od dětství připravoval k dílu velikému na nivě národa našeho; skrze zázrak nalezení pramene vody čisté, podle tebe jmenovaného, bylo ukázáno, že jednou znovu otevřeš v zemi české mohutný pramen

apoštolského díla slavných bratří soluňských.
Rodiče se podivili tomu a v duchu o tobě řekli:

"Raduj se, dítě, které jsi bylo před věky vyhlédnuto
stát se věrným služebníkem Kristovým.

Raduj se, synu, jenž jsi byl již od lůna mateřského
vybrán za udatného vojína církve slovanské.

Raduj se, neboť jsi nás udivil novým otevřením
pramene víry původní.

Raduj se, vždyť z pramene toho pít budou všichni,
kdož žízní po Pravdě.

Raduj se podivuhodné semínko hořčičné, z něhož
strom mohutný zbožnosti staré vyrosté.

Raduj se, budoucí kmeni rozložitý, ze kterého sytit
se budou ti, kdož po pravé zbožnosti hladoví."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za
návrat víry otců.

Kondak 2

Abys, Prokope, nabyl vyššího stupně moudrosti
duchovní, odešel jsi do slovenského města
Ostřihomu, kde jsi v pravoslavném monastýru na
tamním Vyšehradě živil ducha svého manou
modlitby a učení Kristova, abys mohl nésti jednou
Kristovo jméno a Jeho světlo k lidu svému, který

mrakem západní temnoty obklopen byl, a aby znovu slyšet bylo v chrámech českých jásavé:

Allelujah.

Ikos 2

Jakmile jsi, otče Prokope, byl v tichu stěn monastýrských proniknut nepostižitelným poznáním Pravdy Kristovy, vrátil ses s požehnáním bratrstva vyšehradského do země rodné, abys osvěcoval lid svůj, který již na mnoha místech učením cizím klamán byl, a ukazoval mu, jaká je cesta pravá, ke Kristu vedoucí, nebeskou sladkost, pokoj a věčnou blaženost přinášející. Lid náš s vděkem spěchal za tebou a takto chválil tebe:

"Raduj se, moudrý vůdce nás opuštěných a klamaných ovec mluvících.

Raduj se, dobrý otče nás dětí osiřelých a bloudících.

Raduj se ty, jenž jsi nás našel jako peníze ztracený.

Raduj se, který nám vracíš víru svaté Ludmily.

Raduj se, hlasateli neohrožený evangelia Kristova.

Raduj se, udatný obránce čisté zbožnosti pravoslavné."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 3

Moc Nejvyššího tě zastínila shůry, když ses ještě k větší dokonalosti rozhodl a v době sílícího římského útlaku zatoužil církev svou národní zvelebit.

Domova jsi se zřekl, manželky, statků i příbuzných a odebral se opět na Vyšehrad slovenský, kde po čase poslušenství přijal jsi postřihu monašského a jeromonachem ses stal. Zbaven pout tohoto světa daremného jsi Bohu zpíval s nadšením:

Allelujah.

Ikos 3

Protože jsi, svatý Prokope, hluboko do svého srdce znak Kříže Kristova vryl, nepřemožitelnou to zbraň proti vášním, světu a ďáblu, který často i proti tobě útočil; s odvahou jsi se běsům postavil a velebil Pána, jenž dal tobě moc vítězit nad nimi. Za to jsi hoden našeho uznání a chvály této:

"Raduj se, přemožiteli myšlenek nečistých.

Raduj se ty, který jsi střežil srdce čisté.

Raduj se ty, který ses postem a modlitbou osvobodil ze zajetí vášní.

Raduj se, který jsi znamením Kříže odrážel útoky ďábla.

Raduj se, pochodni víry, která daleko za hranice země zářila.

Raduj se, neboť máš v sobě pramen prýštící do života věčného."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 4

Monastýrským životem zocelen a do šatu monašského oděn vrátil ses, blažený Prokope, jako poutník do vlasti své, abys tu tišil bouři útoků nepřátel proti slovanské církvi domácí a proti dítkům jejím; ubíral jsi se údolím Břežan, Štiřína a Poříčí, kde velké prameny jsou svědky tvého odpočinutí po dnešní časy, až jsi do údolí Sázavy došel, kde před světem ukryt mnoho let živil ses plody lesními a mlékem bílé laně; zde tě český kníže Oldřich našel a po svaté Tajině pokání zapěl s tebou k Bohu:

Allelujah.

Ikos 4

Jakmile blízcí i vzdálení uslyšeli, že kníže je nakloněn záměru tvému pozdvihnouti církev slovanskou z prachu ponížení opět na vrchol slávy její bývalé, a že vystavěl ti, ctihodný otče Prokope, monastýr s chrámem přesvaté Bohorodice, všichni dobří synové čeští jásali. Když pak monachů přibývalo, lávru budovat počali, přepisující ve škole slovanské knihy obřadu řeckého, pěstovali zpěv, ikonopisectví a církevní stavitelství. Všechno bratrstvo i hlas národa takto chválili tebe, prvního igumena monastýru Sázavského:

"Raduj se, učiteli pravého bohopoznání.

Raduj se, slavný obnoviteli monastýrů cyrilometodějských.

Raduj se, zakladateli učilišť zbožnosti východní.

Raduj se, včelo pracovitá, která sladký med pravdy a spásy z nektaru modlitby tvoříš.

Raduj se, neboť jsi školu písma slovanského a učení pravoslavného obnovil.

Raduj se, neboť odtud vycházelo duchovní světlo do celé české, moravské i slovenské země."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 5

Celým svým bohatým dílem jsi srdcem i myslí rázně krácel, veledůstojný Prokope, v modlitbách a půstech za božskou hvězdou svatého Pravoslaví přes překážky četné a úskalí světa nepřátel. Pán tě posiloval v tomto tvém úsilí šlechetném, do tvých žil vléval odvahu novou a novou, abys před odpor mocných světa tohoto zpíval Králi nebeskému:

Allelujah.

Ikos 5

Sotva lid venkovský, tehdy ještě tradici otců oddaný, zázrak v tichém údolí Sázavy uviděl, spěchal v mohutných zástupech za tebou, otče Prokope, jako ovce spěchají za svým pastýřem na travnaté luhy svěží; vždyť rozuměli hlasu tvému a nesrozumitelnému hlasu pastýřů cizích naslouchat nechtěli; z úst jejich se o tobě nesla takováto slova chvály:

"Raduj se, dobrý a moudrý pastýři svých ovec duchovních.

Raduj se, pečlivý strážce starých podání otcovských.

Raduj se ty, který jsi vyslyšel vzdychání lidu svého po staré víře jeho.

Raduj se, který jsi v pravoslaví viděl záchranu národa svého.

Raduj se, který jsi na své ovce volal, aby nechodili za cizími pastýři, kterým nerozumějí.

Raduj se, neboť tyto ovce raději za tebou běželi, znávše hlasu tvého."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 6

Jakmile byla stavba chrámu i kelií dokončena, slavnost jejich vysvěcení se jako hvězda východní přiblížila. Zpráva o monastýru novém se již rozšířila i do zemí okolních a na Sázavu přicházejí poutníci z Moravy, Lužice, Polska, Uher a Bulharska. Doputovalo též početné poselstvo ze země ruské s požehnáním církve ruské a s ostatky svatých mučedníků Borise i Glěba, a tak se celým údolím Sázavy rozléhalo ozvěnou sterou pění modliteb všem Slovanům řečí společnou a poté jásavé zvolání:

Allelujah.

Ikos 6

Rozzářila se Sázava tisíci světél a vzápětí zajásala provoláním slávy, když přijížděl sám kníže český Břetislav, který tě, otče, takto oslovil: Ctihodný Prokope, v Kristu otcové a bratři, vám a nástupcům vašim listiny tyto zakládající odevzdávám, mými pečetěmi stvrzené, a na prestol přesvaté Bohorodice je kladu. Kdyby někdo po mně chtěl vás na právech vašich omezovat, nechť Boží hněv padne na něho! Tehdy národ, vida, že jejich Prokop milý dojetím zaplakal, zpíval:

"Raduj se, že jsi za Kristem stále šel jen stezkou úzkou.

Raduj se, že ta stezka je dnes ozdobena vítězstvím víry naší.

Raduj se, že jsi ruce své položil na opuštěné rádlo Páně.

Raduj se, že jsi brázdu hlubokou na poli Božím s pomocí Jeho vyoral.

Raduj se, že jsi se nazpět neohlížel.

Raduj se, že jsi doputoval až k dnešnímu korunování slavnému díla svého."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 7

Bůh tehdy dal, aby panovník monastýr tvůj poctami a dary obdařil. Ty však, sám na sebe hleděv jako na služebníka neužitečného, zůstav jako nejmenší mezi nejmenšími, dával jsi příklad všem v práci i modlitbě; na jídlo i oděv vydělával sis vlastníma rukama. Všechno bratrstvo tě za to milovalo a tichem lávry i chrámu nesla se dnem i nocí k Bohu píseň:

Allelujah.

Ikos 7

Veškerenstva Tvůrce ukázal v tobě, otče Prokope, národu českému člověka Bohem obnoveného, který pečoval se zanícením o vzdělání lidu svého. Lid tento se znovu učil písmu cyrilskému a čtení knih slovanských. Vlastní rukou opsál jsi evangelium písmem sv. Cyrila, takže monastýr tvůj se stal nástupcem moravského Velegradu a novým střediskem pravoslavné kultury slovanské. Proto slyš tyto chvály naše:

"Raduj se ty, který ses v potu tváře lopotil pro Krista a Církev Jeho.

Raduj se, kterému i kníže český pozorně naslouchal.

Raduj se, kdož jsi do srdce národa sémě Pravdy Kristovy zaséval.

Raduj se, pracovitá včelo snášející do knih med východní víry.

Raduj se, jenž jsi bránu poznání otevřel těm, kdož poučení hledali.

Raduj se, víry šířiteli a osvětiteli země české, moravské i slovenské.

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 8

Hledíce, otče Prokope, na tvůj neobvyklý a slavný život, a ty vybízíš i nás, abychom se stali výjimečnými při pozemské pouti své cizinou světa zdejšího, nevěnovali pozornost lákání okolí našeho a nelnuli k marnostem věku tohoto, ale pěli bezustání slovy i skutky Tomu, kdož vkládá do srdcí lidských touhu po vyšším života způsobu a dává sílu k jeho uskutečnění:

Allelujah.

Ikos 8

Ačkoli jsi tělem na zemi žil a lid svůj nožem výchovy rouboval štěpem povznesení duchovního jako stromy sadu, přece jsi vše tělesné a osobní odložil, a duchem i myslí spíše v nebi přebýval. Ačkoliv jsi člověkem byl, jako nebeský anděl jsi žil a napájel duši svou i lidu milovaného a bratří ze studnice Písma přehluboké, takže ode všech slyšíš:

"Raduj se, učiteli milostiplný duchovních dětí svých.

Raduj se, hvězdo jasná na obloze církve naší se skvoucí.

Raduj se, strome rajský, jehož ovocem se hladoví sytí.

Raduj se, pramene blahodati zjeviteli, žíznící z něj pijí.

Raduj se, neboť tvé dny dobro přinášely a byly příjemné Bohu i lidem.

Raduj se, vždyť modlitby tvé svolávají na zemi milost Boží a požehnání."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 9

Nejen lidi, ale i mocnosti andělské, jsi, obdivuhodný Prokope, překvapil, když jsi na sklonku svého života bratrstvo svolal a s pláčem jim takto prorokoval: Děti nejdražší! Jako kuřátka jsem vás vychoval, buďte nyní obezřetní! Po odchodu mém zmítání budete řadou pomluv a vlnobitím útoků. Plných šest let vyhnanci budete v zemi cizí a kníže vaše příbytky svaté cizákům odevzdá. Buďte však ve víře pevní. Po letech šesti Pán se smiluje a zpět do vašich příbytků vás uvede, pak zde budete moci opět zpívat Bohu slavnostně jazykem slovanským:

Allelujah.

Ikos 9

Mnohomluvní řečníci západní vyličít dodnes nedovedou s jakou odevzdaností jsi, svatý Prokope, po slovech těchto v třetí den po službě večerní ulehl a přes slabost velikou ještě bratřím poslední poučení a útěchu dával; pak posílen svatým přijímáním Těla a Krve Páně skončil jsi tiše. Zalkali bratři a s nimi národ celý, ale mocnosti beztělesné otevřely své brány a za zpěvů písní andělských duši tvou čistou u sebe vítaly. Také my, potomci tví dávní, takto tě zdravíme:

"Raduj se, obdivuhodný proroku událostí budoucích.

Raduj se, neslábnoucí prameni horlivosti.

Raduj se, věrný ochránce země české.

Raduj se, obránce svatého pravoslaví pohotový.

Raduj se, ty, který jsi toužil příbytků nebeských dosáhnouti.

Raduj se, který jsi obdržel milost za nás se u prestolu Božího přimlouvát."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 10

Brzy poté, co jsi, otče Prokope, oči své zavřel, uši nového knížete se pomlouvám latinského duchovenstva otevřely; že prý Sázava byla písmem slovanským do bludařství zapletena, a tak vznesli latiníci požadavek, aby monaši tví vyhnáni byli za hranice země a monastýr latiníkům odevzdán byl, i když ústa jejich neuměla ani nechtěla pravoslavně Bohu zpívat:

Allelujah.

Ikos 10

Ty však, ctihodný Prokope, igumenem nebeským jsi Sázavě zůstal, i když tam cizák uveden byl; vždyť sotvaže on poprvé do chrámu vstoupil, tvá postava se mu ve svatých dveřích oltáře zjevila, pravíc: »Co tu pohledáváš? Vzdal se odtud co nejrychleji!« Čtvrtý den ses mu opět zjevil se slovy: »Proč se uposlechnout výzvy mé zdráháš? Monastýr tento jsem si na Bohu já vyprosil pro duchovní syny mé, a ne pro latiníky.« I pozvedls hůl svou igumenskou, bitím vetřelce z chrámu vypudiv. Chválíme čin tento tvůj spravedlivý, k němuž tě Pán vyzval, a k tobě voláme:

"Raduj se, svých příbytků i po svém zesnutí ochránce před vlky divokými.

Raduj se, ty, který jsi i po svém skonu duchovní meč svůj nesložil.

Raduj se, který jsi plamenem spravedlivého hněvu proti nepřátelům pravoslavné víry slovanské šlehal.

Raduj se, který jsi zaslepeným ukázal, kudy vede cesta přímá.

Raduj se, neboť jsi i ve vyhnanství bratry posiloval.

Raduj se, ty, který jsi Pána neúnavně prosil, aby jim vráceno bylo dědictví tvé."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 11

S láskou a prevelikou vděčností přinesli jsme tobě, ctihodný otče Prokope, oslavné písně ze srdcí pokorných a prosíme, abys nás, jako následovníky své, v milosti své neodmítl, i když v příbytcích nebeských mnohem sladšímu hlasu andělů nasloucháš, v obecenství svatých tam, kde se bez ustání zpívá Bohu:

Allelujah.

Ikos 11

Hledíme na tebe, bohomoudrý otče Prokope, jako na pochodeň plamennou na obloze naší; jediný ukazuješ pravou cestu k osvětlení Slovanů. Kéž svými paprsky osvítiš i mysl lidu našeho, který stále bloudí, pravdu hledá a nemůže ji nalézt, protože temný mrak učení západního padl na něj, pravdu zastíňuje, takže národ již nevidí správně ani tebe, aby ti zapěl:

"Raduj se, sloupe ohnivý Kristovy víry pravoslavné.

Raduj se, nehasnoucí pochodni zapálená Sluncem spravedlnosti nezapadajícím.

Raduj se, hlásná troubo Kristovy zvěsti radostné a spasitelné.

Raduj se, lyro sladkozvučná, znějící věčnou spásou.

Raduj se pevný ochránce Pravoslaví.

Raduj se, nauky jinoslavné karateli přísný."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 12

Vypros nám, pastýři náš dobrotivý, od Spasitele našeho slitovného a Boha otců svatých blahodať Ducha Svatého, která by nás v díle spásy poučovala a posilovala, aby Církev Boží pravoslavná svatých Cyrila a Metoděje, kterou jsi u nás obnovil, plody bohaté urodila a údové její nehodní varovali se cesty kolísání a vyhnuli bloudění, ale ve světle přikázání Božích žili a Bohu zpívali:

Allelujah.

Ikos 12

Opěvujeme, svatý otče Prokope, život tvůj svatý a duchovní tvůj růst od slávy ke slávě, věříce, že blažený skon tvůj zrozením byl k životu novému

věčnému a že tě Pán provedl šťastně a bez úhony skrze přechody hranic duchovních a zavedl ke sborům andělů a svatých; odtud již dlouho shlížíš na národ svůj, který byl od tvé víry odvrácen, a Pána stále prosíš, aby pravoslavnou Sázavu obnovil a všechny Čechy, Moravany i Slováky k apoštolské víře jejich otců vrátil, svaté Pravoslaví v národě posiloval a rozmnožoval; vždyť jediné církve pravoslavná je tvým odkazem lidu našemu a k tobě se my, pravoslavní synové tvoji, hlásíme a jedněmi ústy zpíváme tobě:

"Raduj se, neboť jsi bez klesnutí krácel po cestě, kterou ti Pán ukázal.

Raduj se, neboť jsi za námahu a snahu odměnu obdržel v pokoji věčném.

Raduj se, Pán usídlil v příbytcích na výšinách ducha tvého.

Raduj se, obdržel jsi od Něho vítězný věnec spravedlnosti, jak se náleželo.

Raduj se, sv. Prokope, a nakloň ucho své k hlasu z tohoto údolí soužení vycházejícímu.

Raduj se, blažený, a pamatuj na nás, kteří střežíme posvátné dědictví tvé."

Raduj se, otče náš Prokope, tichý bojovníku za návrat víry otců.

Kondak 13

Slavný a obdivuhodný otče Prokope, prozíravý a vědoucí obnoviteli pravoslavného monašského života východního v zemi naší. Přijmi tento náš nepatrný přínos k oslavě tvé a svou přímlovou bohumilou Pána veškerenstva upros, aby nás ve víře staré a zbožnosti pravé upevnil, v jednomyslnosti nás zachoval a sílu nám dal k nesení pochodně tvé planoucí, abychom všem ku podivení zpívali Bohu hlasité:

Allelujah.

(Tento kondak třikráte)

Ikos 1. *(znovu)*

Kondak 1. *(znovu)*